

Stanovisko hlavného kontrolóra mesta k dodržaniu podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania k termínu 6.10.2023

Podľa ustanovenia § 5 ods. 2 písm. c) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj návratné zdroje financovania.

V zmysle ustanovenia § 17 ods. 14 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, dodržanie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania podľa § 17 ods. 6 citovaného zákona preveruje pred ich prijatím hlavný kontrolór obce. Porušenie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania obcou alebo vyšším územným celkom podľa odseku 6 citovaného ustanovenia je hlavný kontrolór obce povinný bezodkladne oznámiť Ministerstvu financií Slovenskej republiky.

V súlade s ustanovením § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak sú kumulatívne splnené dve podmienky:

- a) celková suma dlhu obce **neprekročí 60%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov **neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Na rokovanie mestského zastupiteľstva bol predložený návrh na prijatie návratných zdrojov financovania od Slovenskej sporiteľne a.s. v celkovej výške 850 000 eur. Ich prijatie sa navrhuje spôsobom, že sa uzatvorí dodatok k už existujúcej zmluve o úvere č. 460/CC/23 (interné číslo zmluvy 191/2023 – kontokorentný úverový rámec na 1 000 000 eur).

Predkladaná dôvodová správa vysvetľuje modifikáciu existujúcej zmluvy prijatím dodatku k tejto úverovej zmluve, ktorý bude členiť celkový dostupný úverový rámec pre mesto v sume 1 850 000 eur na dve časti.

Prvá časť v sume 1 500 000 eur bude slúžiť na financovanie kapitálových výdavkov mesta. Má zaručiť najmä schopnosť financovať reálne výdavky v aktuálnom čase, keď vznikne potreba ich úhrady a súčasne schválené prostriedky na daný účel, napríklad z dotácií alebo nenávratných finančných príspevkov, ešte nebudú mestu od poskytovateľa vyplatené (systém refundačného financovania). Pri použití prostriedkov návratných finančných výpomocí na krytie kapitálových výdavkov nie je nutnosťou ich banke vrátiť ku koncu rozpočtového roka.

Využitie druhej časti úverového rámca vo výške 350 000 eur sa navrhuje pre účely prípadného financovania časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu, na financovanie bežných výdavkov. Použitie týchto prostriedkov je limitované zákonnou nutnosťou ich splatnosti ku koncu rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu mesta.

Pripomínam, že kontokorentný úver má v porovnaní s klasickými úvermi niekoľko špecifik:

1. Jeho čerpanie sa uskutočňuje podľa reálnej a aktuálnej potreby mesta
2. Existuje možnosť nepristúpiť k čerpaniu tohto úveru (ak nie je potreba)
3. Splácanie istiny nastáva automaticky v okamihu, keď na bežný(kontokorentný) účet mesta pribudnú finančné prostriedky
4. Úroky sa platia za dni, počas ktorých malo mesto peniaze od banky reálne požičané
5. Úroky sú splácané na mesačnej báze.

Pre posúdenie splnenia zákonných podmienok pre možnosti čerpania kontokorentného úveru v zmysle ustanovení §17 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vystupujú do popredia také premenné, ktorých úrovne nie je možné jednoznačne predvídať, a ktoré sa krehujú až v čase, keď je úver reálne čerpaný a/alebo splácaný. Preto informácia o splnení podmienok pre čerpanie kontokorentného úveru v čase spisovania tohto odborného stanoviska (6.10.2023) nemusí reálne korešpondovať v čase čerpania úveru, alebo v čase splácania úveru v budúcnosti.

Dôvodom predchádzajúcich názorov je skutočnosť, že kontokorentné úverové produkty stanovujú výšku úrokovej sadzby, za ktorú si mesto úverové peniaze bude požičiavať, ako pohyblivú, resp. kľzavú v závislosti na hodnote meniaceho sa ukazovateľa tzv. 1M EURIBOR (jednomesačný EURIBOR), ku ktorej si banky pripočítajú svoju maržu.

V súčasnosti poznáme aktuálnu hodnotu 1M EURIBORU ale o napr. o 5-7-9 mesiacov bude táto sadzba iná, t.j. úročenie, a teda náklady na úver, bude iné ako v čase spracovania tohto stanoviska. Rovnako pre náklady úveru bude rozhodujúce obdobie(doba/dĺžka) splácania poskytnutého úveru zo strany mesta – t.j. či bude úver splácaný dynamicky priebežne (v priebehu dní, v mesačných intervaloch, polročne a pod.) alebo budú úverové prostriedky využité plnohodnotne počas celej doby určenej pre splatnosť úveru. Spôsob (dynamiku) splácania tiež nemožno v dnešnej dobe určiť, pretože tá bude závisieť od reálnych finančných potrieb a možností mesta v budúcnosti.

Pre posúdenie splnenia podmienky prípustnosti prijatia návratných zdrojov financovania pre mesto Moldava nad Bodvou použijeme model nastavený pre možnosti najvyšších možných nákladov na úver pre rok 2023. A to v záujme toho, aby sme zistili najintenzívnejšie možné dopady takéhoto doplnkového úverového zaťaženia na rozpočet mesta.

Pre tvorbu modelu je využitá predložená ponuka banky, ktorá ponúka úrokovú sadzbu vyjadrenú ako:

- 1M EURIBOR+0,31% p.a. s maximálnym rámcom úveru 1 500 000 eur.
- 1M EURIBOR+0,29% p.a. s maximálnym rámcom úveru 350 000 eur.

Pre posudzovanie splnenia kritérií neboli zohľadňované napr. poplatky za poskytnutie úveru, poplatok za monitoring úveru, resp. záväzková provízia, ktoré vzhľadom na ich výšku nepovažujeme za významný rizikový faktor pre verejné financie mesta a rovnako nevstupujú podstatným spôsobom do plnenia zákonných kritérií pre prijatie návratných zdrojov financovania.

Pre informáciu uvádzame, že v čase zostavenia tohto stanoviska bola úroveň 1 mesačného EURIBOU ku dňu 4.10.2023 na úrovni 3,834 %. Pre porovnanie, v čase prípravy predchádzajúceho stanoviska kontrolóra v apríli tohto roka(2023), bol mesačný EURIBOR dňa 18.4.2023 na úrovni 2,968 %. T.j, v priebehu pol roka sa zmenila jeho úroveň takmer o 1%.

A.) CELKOVÁ POSUDZOVANÁ SUMA DLHU¹ MESTA:

Súhrn záväzkov – zostávajúca istina z prijatých úverov k 6.10.2023:

1	Slovenská sporiteľňa a.s., zmluva o úvere Úver–byty Hviezdoslavova ul.,parkovisko poliklinika, vnútroblok	786 500,00 €
2	Prima Banka (Úver – obstaranie budovy na Budulovskej ul.)	179 284,00 €
3	Slovenská sporiteľňa a.s., zmluva o úvere (Úver – športová hala, atletická dráha)	1 237 500,00 €
4	Kontokorentný úver (1 mil.) SLSP 460/CC/23	1 000 000,00 €
Celková posudzovaná suma dlhu mesta k 6. 10. 2023		3 203 284,00 €
<i>Maximálna výška úverového rámca, ktorý mesto zvažuje prijať</i>		850 000,00 €
Celková posudzovaná suma dlhu mesta v prípade prijatia kontokorentného úveru k 6.10.2023		4 053 284,00 €

B.) ROČNÉ SPLÁTKY ÚVEROV V ROKU 2023

Prijaté úvery sa z mestského rozpočtu riadne splácajú v mesačných splátkach zahŕňajúcich istinu a úroky.

Pri navrhovanom kontokorentnom úvere vychádzame z predložených dát. Navýšený kontokorentný úver je v maximálnej výške 1 850 000 eur. Pri úrokovej sadze $3,834 + 0,31 = 4,14\%$ p.a. pre úročenie sumy 1 500 000 eur a pri úrokovej sadzbe $3,834+0,29= 4,12\%$ p.a. pre úročenie sumy 350 000 eur.

Model pre maximálnu záťaž mestského rozpočtu pre rok 2023 by bolo možné nastaviť spôsobom, že dňa 15.10.2023 by si mesto požičalo celých 1 850 000 eur. Sumu 350 000 eur by muselo mesto aj s úrokmi vrátiť do 31.12.2023 banke, keďže ide o zámer využitia prostriedkov na financovanie bežných výdavkov. Zostatok prostriedkov, v sume 1 500 000 eur, použitých na kapitálové výdavky, by splácalo mesto priebežne tak, aby v plnej miere využilo časové možnosti splácania, t.j až do zmluvne dohodnutého dňa konečnej splatnosti úverového rámca (31.12.2028).

Pre posúdenie splnenia zákonných podmienok prijatia úveru budeme vychádzať z uvedeného záťažového modelu.

¹ Celkovou sumou dlhu obce alebo vyššieho územného celku sa na účely zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce alebo vyššieho územného celku, okrem výnimiek uvedených v § 17 ods. 8 citovaného zákona.

	2023	Výška ročnej splátky istiny	Výška odhadovanej ročnej splátky úrokov
1	VÚB a.s., zmluva o úvere č. 910/2013/UZ (Úver Poliklinika)	75 856 €	1500 €
2	Prima Banka (Úver – obstaranie budovy)	32 112 €	700 €
3	Slovenská sporiteľňa a.s., zmluva o úvere (Úverový rámec – byty Hviezdoslavova ul., parkovisko poliklinika)	145 200 €	6 890 €
	Slovenská sporiteľňa a.s., zmluva o úvere (Úver – športová hala, atletická dráha)	150 000 €	2 200 €
5	Úvery ŠFRB	55 178 €	20 372 €
Celková suma ročných splátok z návratných zdrojov financovania, ktoré mesto už prijalo a spláca ich		458 346 €	31 662 €

Celková suma ročných splátok na rok 2023 z návratných zdrojov financovania, ktoré mesto už prijalo a spláca ich (istina + úroky)	490 008 €
---	------------------

	Výška ročnej splátky istiny	Výška odhadovanej ročnej splátky úrokov
Predpokladaná suma ročných splátok v roku 2023 z návratných zdrojov financovania - 350 000 eur na bežné výdavky, ktoré sa mesto usiluje kontokorentným úverom získať (nutné celú istinu vrátiť najneskôr do 31.12.2023) (čerpanie 15.10.-31.12.2023)	350 000 €	3 085 €

	Výška ročnej splátky istiny	Výška odhadovanej ročnej splátky úrokov
Predpokladaná suma ročných splátok v roku 2023 z návratných zdrojov financovania - 1 500 000 eur na kapitálové výdavky, ktoré sa mesto usiluje kontokorentným úverom získať (čerpanie 15.10.-31.12.2023)	0	13 283 €

Celková suma splátok návratných zdrojov financovania v roku 2023 (súčasnú úvery + potenciálne návratné zdroje financovania z kontokorentného úveru).	856 376 €
---	------------------

C.) SKUTOČNÉ BEŽNÉ PRÍJMY MESTA V ROKU 2022

Skutočné bežné príjmy mesta v roku 2022	12 735 952,33 €
Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho rozpočtového roka (2022) znížené o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.	7 684 506,72 €

Pri aktuálnom stave zostatkov istín splácaných úverov ku dňu 6.10.2023 a pri započítaní predpokladanej novej maximálnej úrovne čerpania kontokorentného úveru na bežné výdavky v sume 350 000 eur a na kapitálové výdavky v sume 1 500 000 eur k 15.10.2023, bude celkový dlh mesta **52,75 %** zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka 2022.

Zákonná hranica celkového dlhu mesta na úrovni maximálne 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka by bola aj pri maximálnom čerpaní kontokorentného úveru dodržaná.

Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania v príslušnom rozpočtovom roku 2023 vrátane úhrady výnosov, by po navýšení kontokorentného úveru o ďalších 850 000 eur predstavovala úroveň **11,14 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o zákonom vymedzené prostriedky.

Zákonná hranica výšky ročných splátok návratných zdrojov financovania na úrovni maximálne 25 % zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o zákonné výnimky by bola dodržaná.

Ku dňu 6.10.2023 sú podmienky na navýšenie kontokorentného úveru o 850 000 eur, kde z celkovej sumy 1 850 000 eur kontokorentného úveru, bude 1 500 000 eur viazaných výlučne na financovanie kapitálových výdavkov a 350 000 eur na financovanie bežných výdavkov splnené.

V zmysle § 17 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách „obec a vyšší územný celok môžu vstupovať len do takých záväzkov vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania a záväzkov z investičných dodávateľských úverov, ktorých úhrada dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch.“

Zastávam názor, že zvýšenie limitu kontokorentného úveru o 850 000 eur by vzhľadom na očakávané významné úhrady refundácie zdrojov z nenávratných finančných príspevkov na realizáciu investičných akcií ešte v priebehu roka 2023 a v roku 2024, z dlhodobého hľadiska vykazoval len mierne riziko narušenia vyrovnanosti bežného rozpočtu mesta v nasledujúcich rokoch. Samozrejme za predpokladu, že došlé refundované platby budú využité na úhradu istiny finančných prostriedkov, ktoré si mesto z kontokorentného účtu na tento účel požičia.

Toto stanovisko je spracované na piatich stranách.

V Moldave nad Bodvou, 6. 10. 2023

.....
Mgr. PhDr. Rastislav Král, PhD.
hlavný kontrolór mesta